



ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА

С древности глубокой мастерами
 Был язык могучий наш граним,
 То грубел он горными пластами,
 То кристалл не смел сравниться с ним.

Егише Чаренц

В начале 5-го века Месроп Маштоц создал армянский алфавит, которым мы и сейчас пользуемся. Примечательна первая фраза, написанная буквами новоявленного алфавита: «Познать мудрость и наставление, постичь изречение разума». В ней выразилось стремление народа к знанию, которое распространялось не только на собственную культуру, но и на все лучшее в культуре других народов, включало в себя желание поделитьсь своим духовным достоянием... Еще до создания алфавита армяне так отшлифовали и развили свой язык, что уже пятый век считается «золотым веком» нашей культуры.

Можно сказать, что в Армении никогда не было литературы «просто так», с самого зарождения она была мощным оружием в руках народа в борьбе за светлое будущее.

Давайте не забывать, кто мы, на каком языке говорили наши деды и какую мудрость нам оставили!

ДОРОГИЕ НАШИ ЧИТАТЕЛИ!

На страницах нашей газеты мы сегодня проводим ознакомительный урок армянского языка. Просьба не беспокоиться – воскресные школы, работающие при общине, не закрыва-

ются. Новая рубрика предназначена для читателей, которые по тем или иным причинам не могут посещать занятия, но очень хотели бы говорить и читать на этом уникальном языке.

Общая характеристика и особенности звуков армянского языка

В современном армянском языке 36 звуков, а в алфавите – 39 букв.

Звуки армянского языка, как и в русском языке, делятся на две группы: гласные и согласные.

Гласных звуков шесть: ա – [a], է (ե) – [э] (e), ը – [ы], ի – [и], ու – [у], օ (ո) – [о] (во). Гласные армянского языка в основном соответствуют русским гласным, и только звук Ե [ы] не имеет буквенного эквивалента в русском языке. Этот звук произносится приблизительно так, как безударные гласные а, о в словах «часы», «молоко», «золото».

Согласных звуков в армянском языке тридцать: բ – [б]; գ – [г]; դ – [д]; զ – [з]; թ – [т']; ժ – [ж]; լ – [л]; խ – [х]; ծ – [ц']; կ – [к]; հ – [х]; ձ – [дз]; ղ – [к']; ճ – [ч']; վ – [м]; յ – [й]; ն – [н]; շ – [ш]; չ – [ч]; պ – [п]; ջ – [дж]; ու – [р']; ս – [с]; վ – [в]; տ – [т]; ռ – [р]; ց – [ц]; փ – [п']; զ – [к']; ֆ – [ф]. Система согласных армянского языка отличается от русского наличием:

1) аффрикат: ձ – [дз]; ծ – [ц']; ջ – [дж]; ճ – [ч'].

2) глухих придыхательных: փ – [п']; ք – [т']; ք – [к'].

3) заднеязычного звонкого согласного ղ – [к'].

4) гортанного придыхательного հ – [х].

5) отсутствием противопоставления согласных по твердости – мягкости. Армянские согласные произносятся твердо и почти не смягчаются.

Пусть вас не смущает такое различие в звуковом составе согласных армянского и русского языков. Большинство армянских согласных, эквиваленты которых отсутствуют в русском языке, имеют аналогичные по произношению звуки в различных русских словах.

Звонкий согласный ձ, который обозначается буквосочетанием [дз], произносится приблизительно так, как русский [ц] в сочетании «Отец болен».

Звонкий согласный ջ, который обозначается буквосочетанием [дж], произносится приблизительно так, как русский [ч] в сочетании «Дочь больна».

Глухой согласный ք – [к'] произносится приблизительно так, как [т] в словах: тихо, тина, тир, тема, а ձ – [ч'] приблизительно соответствует слитно произносимому звуку, обозначенному буквосочетанием [тш].

Глухие придыхательные звуки փ – [п'], ք – [т'], ք – [к'] произносятся приблизительно как русские глухие [п], [т], [к], но с большим напряжением и придыханием, обозначаемым через '.

Звук ղ – [к'] – звонкий вариант глухого խ – [х] и произносится приблизительно так, как русский [х] в сочетании «Стих заучен».

Глухой звук հ [х] произносится как [г] в русских междометиях: ага [ага], ого [ого], эге [эге].

На уроках вы подробно ознакомитесь с особенностями произношения всех армянских звуков и усвоите их так, что сможете правильно произносить все звуки армянского языка.

Продолжение в следующем номере.

Համայնքի տօրյան

ԴՈՆԻ ՌՈՍՏՈՎԻ ԱՄԱՆՈՐՅԱ ՀԵՔԻԱԹԸ

Տարեմուտն իր ողջ հմայքով և հեքիաթային հրաշքներով կրկին հյուր էր եկել Դոնի Ռոստովի հայ համայնքի մանուկներին:



Դեկտեմբերի 24-ին Դոնի Ռոստովի «Կարմիր Աքսայ» մշակութային տան գարդուն դահլիճում հավաքվել էին Դոնի հայ համայնքի հայկական խմբակների աշակերտներն ու ծնողները, հայկական պարի համույթների սաները (Հայոց լեզվի ուսուցիչներ՝ Շողիկ Սիմավոսյան, Սոնա Կարապետյան, Լուսինե Պետանյան, Արմինե Վարդանյան, Արմինե Հովսեփյան, պարուսույցներ՝ Հրաչիկ Գևորգյան, Լիլիթ Վարդանյան, Արմինե Օհանյան, երաժիշտ՝ Արմեն Երիցյան): Միջոցառման զեղարվեստական ղեկավարն էր մանկավարժ Լուսինե Պետանյանը՝ Դոնի Նոր Նախիջևանի հայկական համայնքի հովանավորությամբ: Ելույթ ունեցողները հայկական խմբակների սաներն էին. որոշներն առաջին անգամ բեմում հայտնվելու վախորճությամբ, մյուսները՝ մայրենի լեզվի անհուն գանձարանը նոր թևակոխած... Երեխաներն իրենց հեքիաթային կերպարներով, հայերեն ասմունքով, երգ ու պարով նոր շունչ հաղորդեցին ամանորյա տոնակատարությանը: Միջոցառման ողջ

ընթացքին մասնակից փոքրիկները դիմավորեցին Հայաստանի բարձր լեռներից հյուր եկած և մայրենի լեզվով փոքրիկներին ողջունող Չմեռ պապին (Սամվել Չաքարյան) ու Չլուսանուշիկին (Հասմիկ



Դանիելյան), խաղացին նրանց հետ, պարեցին, հանելուկներ գուշակեցին, ասմունքեցին և ստացան նվերներ:

Շնորհակալություն հայերին, իրենց փոքրիկներին, որոնցով Դոնի Ռոստովում կարծես կազմավորվել է փոքրիկ Հայաստան, որտեղ ամեն օրվա մեջ Հայաստանի հետքն է, ամեն ելևջի մեջ՝ հայկական մեղեդին, ամեն հարգարանի մեջ՝ հայկական երանգը, ամեն երևույթի մեջ՝ Հայաստանի բույրը: Այնտեղ ամեն ինչ առիթնուղ է ու հարազատ, որովհետև քննն է, քո գեների ճիշտ ուղղությունը, քո կերպարի ճիշտ հիմքը, քո ասելիքի ճիշտ տեքստը, քո

կարողությունների ճիշտ ասպարեզը, քո կայացման երաշխիքը: Այս փոքրիկ Հայաստանում ավելի շատ ես սպասում ու հավատում ամանորյա հրաշքին: Այո՛, տունը կայացավ, ամանորյա հեքիաթը համոզեց սաներին ու հյուրերին, նրանց ներքաշեց բարության ու քաջության աշխարհը: Բնությունը բարձր տրամադրությամբ հրաժեշտ տվեցին հեռացող տարուն և հույսով ու հավատով դիմավորեցին նոր տարին:

Արմինե ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ